



## ALBRECHTICE U SUŠICE, okr. Klatovy, Plzeňský kraj

### Pravěké hradiště Sedlo

600 př. Kr. až přelom letopočtu, příležitostně i později



**Význam:** Pravěké hradiště v dominantní krajinné poloze a velké nadmořské výšce.

**Historie:** Opevněný areál na vrchu Sedlo u Sušice v podhůří Šumavy je s nadmořskou výškou 880–902 m po \*hradišti Obří hrad u Studence nejvýše položeným pravěkým opevněním v Čechách. Jde v podstatě o skalní pevnost – systém fortifikací, který využívá místní skály a skalky a doplňuje je naspaným \*valem z kamenů a hlíny.

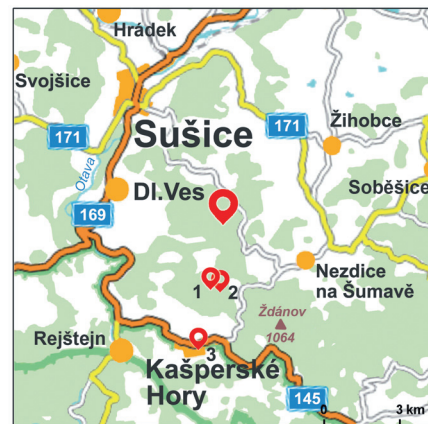
Archeologické nálezy \*datují areál do mladší doby halštatské a časné doby laténské (6.–5. století př. Kr.). V tomto období byly patrně vystavěny valy kolem vrcholu hory. Opětovně se místo užívalo v mladší době laténské (2.–1. století př. Kr.), s poněkud menší intenzitou pak i v mladší době římské a v raném a vrcholném středověku (od 9. století dále). Při \*archeologic-

kém výzkumu ve 30. letech 20. století byly prozkoumány pozůstatky dvou zahloubených obydlí (\*polozemnic) s početnými nálezy sídlištního charakteru z časné i mladší doby laténské. Archeologové zde našli ohniště, zlomky keramiky i celé nádoby, hliněné přesleny, tkalcovská závaží a další předměty.

Podle nejčastějších výkladů mělo hradiště původně obrannou funkci, a sloužilo tedy jako útočiště pro okolní obyvatelstvo. V některých obdobích zde mohla sídlit společenská elita; v této souvislosti budí pozornost především nálezy z mladší doby laténské, z níž kromě běžných sídlištních předmětů pochází i prestižní malovaná keramika a zlomek importované bronzové nádoby ze severní Itálie – opěrka (držátko) cedníku. Sídlní funkci naznačuje také přítomnost pramenů pitné

↑ Hradiště Sedlo od západu. Foto A. Danielisová, 2014.

□ Plán lokality podle Chytráček – Metlička 2004; upravila A. Danielisová.



vody v severozápadním rohu areálu a za severní linií opevnění. Na druhé stranu, určitými rysy se hradiště Sedlo podobá starším hradištím typu Plešivec (→Mukov, →Rejkovice), u nichž lze předpokládat funkci kultovních center. Této interpretaci ovšem zcela neodpovídá sidištní ráz nálezů a doklady dálkového obchodu, spojeného s přítomností vyšší společenské vrstvy.

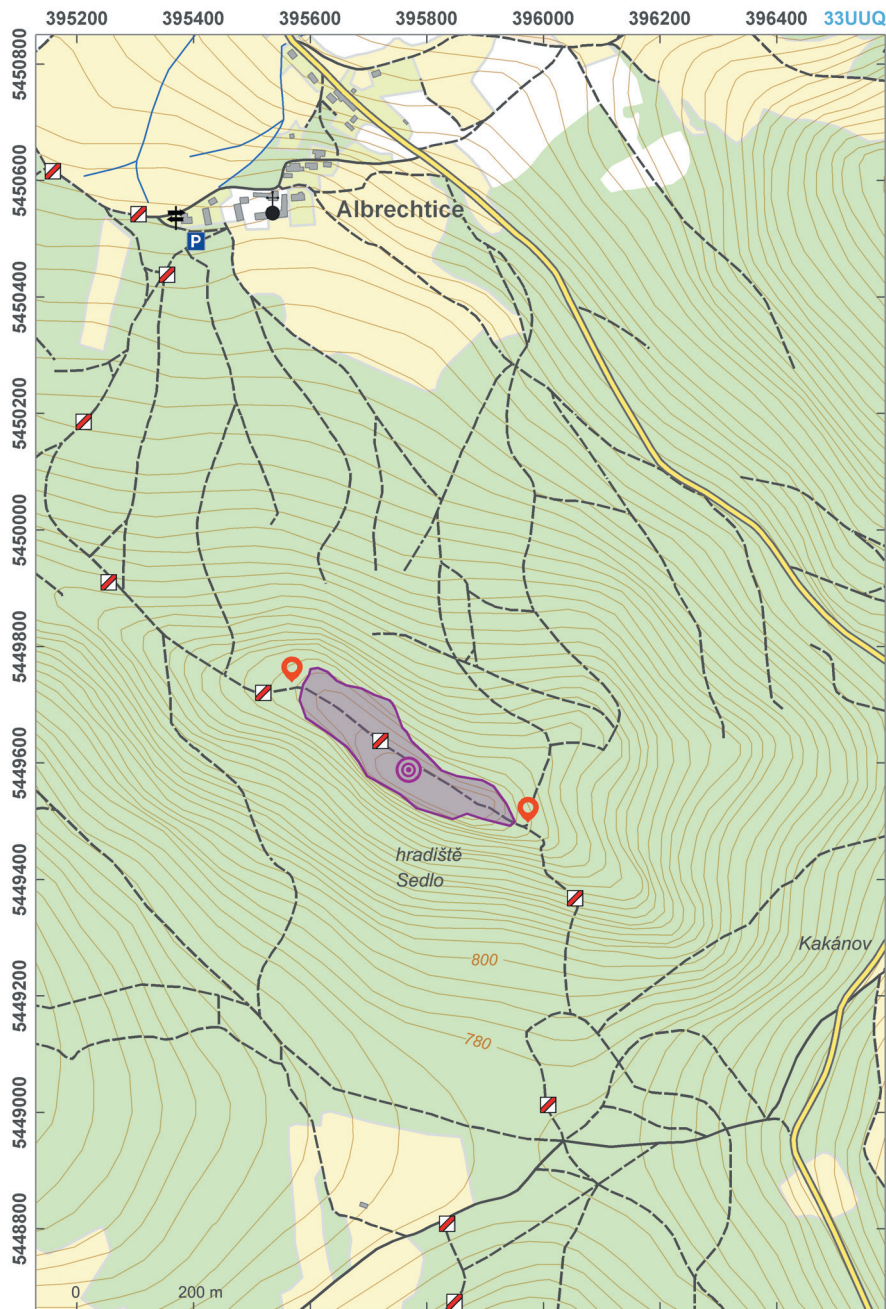
Pokud hradiště skutečně sloužilo k pobytu společenské elity, mohlo její postavení souviset s rýžováním zlata na řece Otavě. Nejbližší další známé lokality doby laténské se sice nacházejí až v Sušici a souvislejší pravěké osídlení začíná přibližně od linie Rabí-Volyně, z okolí Kašperských Hor ovšem pocházejí doklady rýžování zlata a ty je podle některých badatelů možné spojovat již s dobou laténskou.

Hradiště je situováno v dominantní poloze, dobře viditelné v rámci předhůří Šumavy. Místo mohlo sloužit jako dobrý orientační bod v krajině, ačkoliv samo neleží na žádné významné dálkové komunikaci. Z vrcholku hory se nabízí dokonalý přehled o širokém okolí, na sever až k vrchu Třemšín u Rožmitálu a k Zelené hoře u Nepomuku. V době římské a ve středověku proto hradiště nejspíše sloužilo jako hlídkový či strážní bod.



↗ *Kamenný val na východní straně hradiště.  
Foto A. Daniellisová, 2014.*

→ *Cesta procházející kamenným valem na západní straně hradiště (C). Průchod valem není původní.  
Foto A. Daniellisová, 2014.*



**Popis:** Hradiště obklopuje jednoduchý val bez příkopu, kopírující vrchol hory Sedlo. Tvar terénu určuje podobu celého areálu – je poměrně úzký (30–110 m) a protáhlý v ose od severozápadu na jihovýchod. V tomto směru dosahuje hradiště délky 440 m, ohrazená plocha má rozlohu 2,9 ha. Nejvyšší bod (902 m n.m.) je situován v místě původní \*akropole (**F**), na níž dnes stojí rozhledna.

Valy měří celkově 920 m a jsou patrně víceméně po celém obvodu hradiště. Při jejich stavbě bylo využíváno přirozené konfigurace terénu a skal, které byly propojeny jednoduchým valem z kamenů, hlíny a původně patrně i ze dřeva. Při pohledu z vnějšku dosahuje val převýšení až 10 m, z vnitřní strany činí jeho výška 1–1,5 m. Na západní straně cesta po červené turistické značce přímo protíná val (**C**) a po levé straně (ve směru do hradiště) stojí velké skalisko (tzv. sluj, **G**). Na řezu valem je v těchto místech znatelné začervnění kamenů a i při archeologickém výzkumu zde bylo pozorováno „spečení“ valu, tj. propojení masy kamenů působením vysokého žáru. Vznik tzv. \*spečených valů patří k dlouhodobým archeologickým záhadám – někteří badatelé v nich vidí záměrné spálení hradeb za účelem zpevnění, jiní přičítají jejich vznik požárům při vojenských konfliktech. Za valem ve střední partii opevnění byla objevena hromada oblázků, pravděpodobný sklad munice do \*praků.

Do hradiště vedly původně dva vstupy, a to brána **A** v severozápadní části areálu, přirozeně chráněná skálou (z cesty je třeba odbočit doprava a sledovat val až k bráně), a brána **B**, považovaná za hlavní vstup do hradiště z jihovýchodní strany. Brána

**B** je řešena \*ulicovým vstupem mezi dvěma valy a skalními útvary v délce 17 m a šířce 1,5 m. Někteří autoři uvádějí, že na jihovýchodní straně hradiště jsou viditelné „\*bastiony“ – strážní pozice v linii valu (**D**). Ve všech případech jde ale spíše o původní napojení valu na skálu. Dvě menší valové linie nejasného stáří údajně člení plochu v její východní polovině, v současné době je však patrný pouze jeden z těchto vnitřních valů (**E**). [ad]

**Literatura:** Dubský 1933, 1949; Beneš A. 1980; Zavřel 2000; Waldhauser 2001; Chytráček – Metlička 2004.

**Navigační bod:** N 49°11'21.99", E 13°34'19.26" (vstup od východu); N 49°11'29.31", E 13°34'00.77" (vstup od západu).

**Přístup:** Z doporučeného místa parkování v Albrechticích po červené turistické značce až na hradiště.

**Rizika:** Výstup od jihovýchodu je poněkud náročnější. V zimě mohou cestu ovlivňovat sněhové podmínky.

**Okolí:** [1] Žlíbek (KT), hrad Kašperk: N 49°09'58.20", E 13°33'52.04" (2,7 km).

[2] Žlíbek (KT), zřícenina hradu Pustý zámek: N 49°09'54.78", E 13°34'10.66" (2,8 km).

[3] Kašperské Hory (KT), archeologický skanzen se středověkou úpravou zlaté rudy: N 49°08'31.19", E 13°33'39.32" (5,4 km).

→ Pohled k jihu na hrad Kašperk z nejvyššího místa hradiště. Foto Z. Kačerová, 2014.

